

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านหินกบ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชุมพร เขต 1
PARTICIPATORY MANAGEMENT IN ACADEMIC WORK OF EDUCATIONAL
TEACHER AND PERSONNEL AT BANHINKOB SCHOOL CHUMPHON PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA DISTRICT OFFICE 1

เนตรนภ พรหมทอง¹ ดร.กัญญนันท์ สิริคุปต์ธรรานนท์² และดร.จีรนาถ ภูริเศวตกำจร³
นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยทองสุข¹
อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยทองสุข^{2,3}
ผู้รับผิดชอบบทความ: ntawan@hotmail.com

Natchanok Phomtong¹ Dr.Kanyanan Sirakuptharanon² Dr.Jeeranat Phurisawatkamjorn³
Student-Master of Educational, Thongsuk College¹
Advisor-Master of Educational, Thongsuk College^{2,3}
Corresponding author: ntawan@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 6 มีนาคม 2565

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 28 พฤษภาคม 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 15 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการ และเพื่อนำผลการศึกษาเสนอผู้บริหารสถานศึกษาสำหรับเป็นแนวทางในการส่งเสริมปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านหินกบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชุมพร เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุ 30 -40 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 20 ปีขึ้นไป การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความพึงพอใจอันดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการนิเทศการศึกษา

คำสำคัญ : การบริหาร/การมีส่วนร่วม/วิชาการ

Abstract

The purpose of this study was to study the level of participatory management in academic work. and to bring the results of the study to school administrators as a guideline for promoting, improving, and developing academic administration at Banhinkob Community Schools. Chumphon Primary Educational Service Area District Office 1 in 4 areas including curriculum development Education supervision Development of internal quality assurance system and educational standards The development and use of technology for education classified by personal factors of the respondents such as gender, age, educational level. and work experience.

The population used in the study was 30 educational personnel. The instrument used in the study was a statistical questionnaire used to analyze the data consisting of percentage, mean and standard deviation.

The results of the study found that most of the respondents were female, aged 30-40 years, having a bachelor's degree. Work experience less than 20 years, participatory management in academic work Overall, it's at a high level. When considering each aspect, it was found that the first satisfaction aspect was the development of the internal quality assurance system. and educational standards, followed by curriculum development Development and use of technology for education And the last place is educational supervision.

Keyword : Administration/Participatory/Academic

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มีเจตนารมณ์มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และความมุ่งหมายในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยัง กำหนดหลักการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มีการพัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายการจัดการการศึกษา คือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง และมีความรู้ มีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ.2551:17)

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ นั้นแม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่เป็นเพียงส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารวิชาการจะเปลี่ยนแปลงไปตามสาระสำคัญของหลักสูตรและนโยบายของหน่วยงานระดับกรม เช่น การพัฒนาเร่งรัดในการพัฒนาคุณภาพการบริหาร การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การเรียนการสอน การนิเทศ และการประเมินคุณภาพภายในตลอดจนการเปิดโอกาส

ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เป็นต้น กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะส่งผลโดยตรงต่อนักเรียนแล้ว ยังส่งผลต่อการบริหารการศึกษาในระดับชาติด้วยการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการจึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายในการบริหารงานวิชาการจึงจำเป็นต้องมีคณะครู ทีมงานหรือแม้แต่คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร ตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติ การติดตาม ตรวจสอบประเมินผล ทั้งนี้เพื่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณที่มีผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2550:26)การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมในการบริหารนับว่าเป็นวิทยาการสมัยใหม่ ในการบริหารจัดการอีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งนอกจากผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในองค์กรแล้ว สมาชิกหรือบุคคลในองค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์กรก้าวหน้าไปด้วยดีการบริหาร แบบมีส่วนร่วมได้ถูกนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน โดยมุ่งที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จ การให้บุคคลได้มีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การประเมินผลงาน ล้วนเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์กร ถ้าหากการปฏิบัติงานนั้นมีความไม่เข้าใจกันหรือเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะและไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรแล้ว การบริหารงานขององค์กรก็จะบรรลุผลสำเร็จได้โดยยาก (ธร สุนทรายุทธ. 2551 : 59)

การพัฒนาการศึกษามีความจำเป็นยิ่งที่หลายภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานรัฐและชุมชนควรมีบทบาทช่วยเหลือครอบครัวและส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สนับสนุนให้สถานศึกษาทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน การประสานหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียน ครูและโรงเรียน รวมทั้งร่วมกับโรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ทำหายพร้อมคู่มือครู แบบฝึกหัด และแนวทางจัดกิจกรรม บทบาทของโรงเรียนควร

ร่วมมือกับชุมชนและสังคมเพื่อพัฒนาครูให้สามารถสนองความต้องการในการเรียนของเด็กและผู้ปกครอง การสร้างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย ถูกสุขลักษณะความเป็นระเบียบสวยงาม ให้ความรู้และสร้างความไว้วางใจกัน การสรรหาครูและผู้บริหารที่มีคุณภาพให้มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตมาบริหารงานโรงเรียน บทบาทของครูใช้วิธีการสอนและวิธีประเมินที่ผ่านการทดสอบและวิจัยมาแล้วว่าได้ผลดีต่อการพัฒนาของผู้เรียน จัดเนื้อหาวิชาที่กว้างลึก เป็นที่สนใจทั้งแทรกข้อคิดทางคุณธรรมจริยธรรมในบทเรียนตามกิจกรรมอย่างมีความเหมาะสม มีบรรยากาศของการเรียนรู้ที่มีความสุข ครูมีความผูกพันระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เป็นตัวอย่างในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมันศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทั้งด้านจิตวิทยา การแนะแนว และสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียน (จิตตรา แก้วมะ.2563 :69-70)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านหินกบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชุมพร เขต 1 พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร ครูขาดการวิเคราะห์ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร จึงทำให้เมื่อนำไปใช้ยังไม่เป็นที่พึงพอใจ ด้านการนิเทศการศึกษา ครูขาดการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย จึงยังไม่มีการพัฒนา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ครูมีภาระงานมากทั้งด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆในโรงเรียนจึงทำให้ขาดการพัฒนาและศึกษาระบบประกันคุณภาพภายในทำให้ผลการประเมินการเรียนการสอนมีคุณภาพต่ำ ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ครูยังขาดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยจึงไม่สามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบันเข้ามาพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของเด็ก ด้วยเหตุผลนี้ ผู้ศึกษาในฐานะครูโรงเรียนบ้านหินกบ จึงมีความสนใจศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านหินกบ สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชุมพร เขต 1 เพื่อนำเสนอผลการศึกษา ให้แก่ผู้บริหารได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านหินกบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยอาศัยการมีส่วนร่วม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านหินกบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

2. เพื่อนำผลการศึกษาเสนอผู้บริหารสถานศึกษาสำหรับเป็นแนวทางในการส่งเสริมปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านหินกบ โดยอาศัยการมีส่วนร่วม

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการศึกษา โดยทำตามลำดับขั้นไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงาน

ขั้นตอนนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับความการบริหาร โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตการศึกษา กรอบแนวคิดของการศึกษา นิยามศัพท์เฉพาะ ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา ประชากรและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน

ผู้ศึกษาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็น และได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุง

แบบสอบถามเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ ก่อนการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการกำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการศึกษา

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการศึกษา จากการสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และการจัดทำข้อเสนอแนะ การจัดพิมพ์รูปเล่มและการนำเสนอบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาอนุมัติ

2. ประชากร

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านหินกบ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ครูจำนวน 17 คน คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 10 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือแบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นโดยกำหนดจากวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตการศึกษา กรอบแนวคิดของการศึกษา มากำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะ (Operational Definition) เพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถามตามคำนิยามคำศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในการแก้ไขส่วนที่บกพร่อง ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านหินกบ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แบบสอบถามตามตัวแปรที่กำหนดไว้ คือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านหินกบ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในระดับไว้

5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (ในตะวัน กำหอม. 2560: 38)

2. การพัฒนาเครื่องมือ

2.1 นำร่างแบบสอบถามที่

สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content validity) และพิจารณาความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้สื่อความหมายให้ชัดเจนและใช้ดัชนีความสอดคล้อง หรือเรียกว่า IOC โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาลงความเห็น โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน + 1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญ
แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้อง

ให้คะแนน 0 ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่
แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้อง

ให้คะแนน - 1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญ
แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้อง

แบบสอบถามนี้ได้ค่าดัชนีความ
สอดคล้องตั้งแต่ 0.6 – 1.0 ขึ้นไป แสดงว่าเป็น
แบบสอบถามที่ใช้ได้

2.2 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อ
ไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม
จำนวนทั้งสิ้น 30 ชุด เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเท่ากับจำนวนประชากรทั้งหมดโดยมี
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แจกแบบสอบถามและชี้แจง
พร้อมอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องให้ผู้
ตอบแบบสอบถามทราบ รวมถึงชี้แจงให้ทราบถึง
วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจาก
แบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมดในเดือนธันวาคม พ.ศ.
2559

3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบ
ความถูกต้องและนับจำนวนให้เท่ากับจำนวนประชากร
กรณีทีแบบสอบถามไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ผู้ศึกษา

ได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามใหม่อีกครั้ง เพื่อให้ได้
ข้อมูลที่ครบถ้วน

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์
ตามวิธีการทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้
จากแบบสอบถาม มาประมวลผลเพื่อหาค่าสถิติดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบ
แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่
(Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของ
บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียน วัดหัวกรูด อำเภอเมือง
จังหวัดชุมพร ทั้งนี้ ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้
ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดย
นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนมาวิเคราะห์
ข้อมูลและแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยที่ได้โดยใช้
เกณฑ์ของ (ในตะวัน กำหอม. 2560: 39)

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีระดับการ
บริหารงานวิชาการมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีระดับการ
บริหารงานวิชาการมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีระดับการ
บริหารงานวิชาการปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีระดับการ
บริหารงานวิชาการน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีระดับการ
บริหารงานวิชาการน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง
จำนวน 16 คน มีอายุ 30 - 40 ปี จำนวน 20 คน มี
ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 23 คน มี
ประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 20 ปีขึ้นไปจำนวน
20 คน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของ
ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านหินกบ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารวมพร เขต 1
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า ด้านที่มีความพึงพอใจอันดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการนิเทศการศึกษาตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ การปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนรองลงมา คือ การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร การบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์หลักสูตรโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ การนำหลักสูตรโรงเรียนไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอันดับที่ 1 คือ การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ รองลงมา คือ การพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศ และอันดับสุดท้าย คือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศศึกษากับโรงเรียนอื่น

3. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ การดำเนินงานพัฒนางานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายใน รองลงมา คือ การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดโครงสร้างองค์กรภายในโรงเรียนเพื่อรับรองการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และอันดับสุดท้าย คือ การกำหนดเกณฑ์ประเมินและเป้าหมายความสำเร็จของโรงเรียน

4. ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นราย

ข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ การประสานกับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการผลิตจัดหา พัฒนา การใช้สื่อ รองลงมา คือ การจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน การศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อสาร และเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรม การเรียนการสอน และอันดับสุดท้าย คือ การประสานกับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการผลิตจัดหา พัฒนา การใช้สื่อ

อภิปรายผล

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านหินกบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความพึงพอใจอันดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการนิเทศการศึกษาตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ การปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนรองลงมา คือ การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร การบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์หลักสูตรโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ การนำหลักสูตรโรงเรียนไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับการศึกษาของสายหยุด ประภิกะ (2552:263 - 266) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ผลการศึกษา

พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับที่ 1 คือ ส่งเสริมให้วิเคราะห์หลักสูตรตามสาระการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ ผสมผสานความรู้ต่างๆให้สมดุลกัน รองลงมา คือ ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงามปลະคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของกิจกรรมโดยจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ และอันดับสุดท้าย คือ จัดให้มีหลักสูตรในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเสริมเพิ่มเติมในการพัฒนาหลักสูตร

2. ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ รองลงมา คือ การพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศ และอันดับสุดท้าย คือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศศึกษากับโรงเรียนอื่น สอดคล้องกับการศึกษาของ อมรพรธน์ บุญคงมา (2557:64-66) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเต็มรักศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษา พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 สถานศึกษามีการคัดเลือกบุคลากรในการนิเทศ รองลงมา คือ สถานศึกษามีการสั่งการให้มีการนิเทศการศึกษา และลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการวางแผนการนิเทศการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศ

3. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ การดำเนินงานพัฒนางานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายใน รองลงมา คือ การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดโครงสร้างองค์กรภายในโรงเรียน เพื่อรับรองการประกันคุณภาพใน

สถานศึกษา การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และอันดับสุดท้าย คือ การกำหนดเกณฑ์ประเมินและเป้าหมายความสำเร็จของโรงเรียน สอดคล้องกับการศึกษา นิลวรรณ วัฒนา. (2556).สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรีผลการศึกษา พบว่า งานประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษาจากการประเมินของคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกสถานศึกษา

4. ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ การประสานกับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการผลิตจัดหา พัฒนา การใช้สื่อ รองลงมา คือ การจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน การศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อสาร และเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรม การเรียนการสอน และอันดับสุดท้าย คือ การประสานกับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการผลิตจัดหา พัฒนา การใช้สื่อ สอดคล้องกับการศึกษาของ แสงระวี แสงเดช(2559:41-42) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนแหลมนกแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุด คือ มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิต และการใช้สื่อการสอน รองลงมา คือ มีส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการสอน โดยการใช้วัสดุท้องถิ่นจัดบริการใช้สื่อ ผู้เรียนสามารถแสวงหาแหล่งศึกษาความรู้วัสดุที่ใช้ ประกอบการเรียนการสอน การเก็บความรู้ในลักษณะของภาพ เสียงและตัวอักษรในรูปแบบต่างๆ ที่ผู้เรียนสามารถใช้เป็นแหล่งศึกษาความรู้วัสดุที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน และอันดับสุดท้าย คือ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนได้ผลดีคุ้มค่าต่อการลงทุนโดยยึดหลักการเลือกสื่อการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อม

ข้อเสนอแนะ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความพึงพอใจอันดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการนิเทศการศึกษา

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนควรจัดให้มีกิจกรรมบูรณาการที่มีการนำหลักสูตรโรงเรียนไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนควรส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศศึกษากับโรงเรียนอื่น
3. ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนควรจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
4. ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนในทุกรายวิชา

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จิตรา แก้วมะ.(2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).

จร สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัท เนติกุลการพิมพ์ จำกัด.

ในตะวัน กำหอม.(2560). *การวิจัยทางการศึกษา เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยทองสุข.

นิลวรรณ วัฒนา.(2556). *สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี*. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

สายหยุด ประภิกะ. (2552). *การศึกษาสภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 6*. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการกระจายการ บริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

แสงระวี แสงเดช. (2559). *ความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนแหลมนกแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิษฐ์ เขต 1*. (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยทองสุข).

อมพรรณ บุญคงมา. (2557). *การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเต็มรักศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี*. (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยทองสุข).